

Tę wystawę w Krakowie koniecznie trzeba zobaczyć, wyjątkowa postać

opublikowano: 25 MARCA 2025, 19:47 autor: TR WZ

W Muzeum Armii Krajowej w Krakowie została otwarta wystawa poświęcona postaci patrona Muzeum – gen. Emila Fieldorfa „Nila”.

Ekspozycja przygotowana została z okazji przypadającej w tym roku 130. rocznicy urodzin generała (przyszedł na świat 20 marca 1895 r. w Krakowie). Wystawa prowadzi zwiedzających przez kluczowe momenty losów bohatera: od dzieciństwa w Krakowie, przez służbę wojskową w legionach i w II RP, konspiracyjną działalność w czasie okupacji, aż po tragiczną śmierć w czasach komunizmu.

Pierwsza część ekspozycji przybliży prywatne życie generała, koncentrując się na jego dzieciństwie i młodości. Zobaczyć będzie tam można historyczny plan Krakowa z początku XX w. z zaznaczonymi 13 punktami związanymi z bohaterem.

Znalazły się wśród nich m.in. kościół św. Mikołaja, w którym Emil został ochrzczony, trzy szkoły, w których się uczył, oraz grób matki na cmentarzu Rakowickim. Obok umieszczono współczesne fotografie tych miejsc.

W gablocie zaprezentowano osobiste przedmioty należące do gen. „Nila” przekazane do Muzeum Armii Krajowej przez członków jego rodziny, m.in.: szachy, taboret, młynek do kawy, różaniec i krzyż, które przywiózł w 1940 r. z Jerozolimy, a także fotografie, listy do i od żony, zeszyty córki.

W tej części wystawy można wysłuchać dziesięciominutowego nagrania wspomnień żony generała, Janiny. W zarejestrowanej w latach 70. ub.w. relacji Janina Fieldorf opowiada o nim jako o mężu i ojcu.

GALERIA: Otwarcie nowej wystawy stałej o gen. Emilu Fieldorfe "Nilu" ZDJĘĆ: 21

Druga część ekspozycji poświęcona została wojskowemu życiorysowi gen. Emila Fieldorfa. Na wstępie pokazano na mapie bitewny szlak generała z lat 1914–1921. Spośród ponad 30 bitew i potyczek, w jakich wziął udział wybrano te najważniejsze (m.in. Brzegi, Czarkowy, Wilno, Dyneburg, Żytomierz, Kijów). Zaznaczonym miejscom walk towarzyszą odznaczenia, jakie młody Fieldorf otrzymał za męstwo tam okazane: cztery Krzyże Walecznych i Krzyż Srebrny Virtuti Militari. Obok zaprezentowano rzadko dotychczas pokazywane fotografie Fieldorfa z okresu legionowego.

Druga mapa ukazuje drogę płk. Emila Fieldorfa jako emisariusza rządu i naczelnego wodza z Londynu do kraju w lecie 1940 r. W ten sposób widz wprowadzony zostaje w przestrzeń ekspozycji związanej z II wojną światową. Można będzie tam zobaczyć fragment filmu fabularnego „Generał Nil” w reżyserii Ryszarda Bugajskiego ze sceną, w której Fieldorf wydaje rozkaz zabicia niemieckiego generała Franza Kutschery. Likwidacja tego hitlerowskiego funkcjonariusza była najgłośniejszą akcją Kierownictwa Dywersji (czyli Kedywu) dowodzonego przez „Nila”.

Na trzech elektronicznych ekranach zwiedzający będą mogli zapoznać się z informacjami o roli, jaką Fieldorf odgrywał w konspiracji: wysokiego oficera Komendy Głównej Armii Krajowej, szefa Kierownictwa Dywersji oraz twórcy konspiracyjnej organizacji „NIE”. Uwzględniono tam także pierwsze aresztowanie Fieldorfa przez Sowietów w 1945 r. i jego prawie trzyletni pobyt w łagrach.

Ostatnia część ekspozycji poświęcona jest losom generała w komunistycznej rzeczywistości w latach 1945–1953, a przede wszystkim jego aresztowaniu przez UB, procesowi i wyrokowi śmierci.

Motywy przewodnim wystawy są cytaty – historyków, członków rodziny, przełożonych oraz samego „Nila” – widoczne w różnych miejscach ekspozycji. Autorką aranżacji jest Sylwia Siudak-Bielecka.

Gen. Emil Fieldorf ps. „Nil” (1895–1953) to jeden z najważniejszych dowódców Armii Krajowej, twórca Kedywu, pierwszy komendant organizacji „NIE”. W jego życiu odbija się los Polski od chwili wywalczenia niepodległości w 1918 r. do pełnego uzależnienia od Związku Sowieckiego po roku 1945. Był legionistą, oficerem WP, uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej i kampanii wrześniowej.

W czasie okupacji dowodził Kedywem, potem pełnił funkcję zastępcy Komendanta Głównego AK oraz tworzył organizację konspiracyjną „NIE”. Aresztowany przez komunistyczne władze w 1950 r., został skazany na karę śmierci i stracony trzy lata później. Był najwyższym rangą dowódcą Armii Krajowej zamordowanym po wojnie przez komunistów. Od 2001 r. krakowskie Muzeum AK nosi jego imię.

<https://lifeinkrakow.pl/w-wolnym-czasie/9259,te-wystawe-w-krakowie-koniecznietrzeba-zobaczyc-wyjatkowa-postac>